

Anna WASILEWSKA

Uniwersytet Gdański

Język, symbole, archetypy w badaniach nad obrazem płci w literaturze dziecięcej. Uwagi teoretyczno-metodologiczne

**Language, symbols, archetypes in the study of images in children's literature.
Theoretical and methodological conclusions**

Streszczenie

W artykule poddano refleksji instrumentarium metodologiczne wykorzystywane w badaniach dotyczących rekonstruowania znaczeń z tekstów adresowanych do dzieci. Podjęto rozważania typu teoretyczno-metodologicznego, wskazując język, symbol i archetyp jako przedmiot badań literatury dziecięcej. W szczególności sposób podkreślono przydatność omawianej metodologii w badaniach nad obrazami płci w edukacji małego dziecka.

Słowa kluczowe: płeć, literatura dziecięca, język, symbole, archetypy, metodologia

Abstract

The paper reflects on methodological instruments applied in research on reconstructing meanings in texts for children. Elaborations of the theoretical and methodological nature were undertaken, indicating the language, symbol and archetype as the object of children's literature research. Particular emphasis was placed upon the usefulness of the methodology in question in the study of gender images in educating a small child.

Key words: gender, children's literature, language, symbols, archetypes, methodology

Aleksandra LEPA

Edukacja seksualna w książkach dla dzieci – doniesienie z badań

Sex education in children's books – research findings

Streszczenie

Artykuł prezentuje fragment badań dotyczący edukacji seksualnej z wykorzystaniem utworów literackich dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Wybrane propozycje wydawnicze zostały zanalizowane z wykorzystaniem metodologii, mającej swoje podstawy w lingwistyce oraz psychoanalizie. Treści z zakresu edukacji seksualnej zostały porównane ze standardami wytyczonymi przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (WHO).

Słowa kluczowe: Edukacja seksualna, książki dla dzieci, Raport WHO

Abstract

This paper presents a fragment of research on sex education using children's literature for preschool and early school children. The selected publications were analysed using a methodology rooted in linguistics and psychoanalysis. The sex education content was compared against the standards delineated by the World Health Organization (WHO).

Key words: sex education, children's books, WHO report

Alina STRZAŁKOWSKA

Specjalista ds. wychowania do życia w rodzinie, CEN Gdańsk

Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów

School's undertakings for health and safety of students

Streszczenie

Tekst przedstawia działania szkoły podejmowane na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów w zakresie przygotowania ich do życia w rodzinie. Porusza także temat tożsamości płciowej dzieci i młodzieży, a zwłaszcza działań edukacyjnych szkoły w tym względzie. Wskazuje na niebezpieczne tendencje ideologiczne podważające tradycyjne wartości w obszarze moralności, edukacji szkolnej oraz życia w rodzinie.

Słowa kluczowe: profilaktyka, wychowanie do życia w rodzinie, szkoła

Abstract

The paper presents actions taken by schools for health and safety of students in preparing them for family life. It also touches upon gender identity of children and young people, and educational undertakings of school with regard to this in particular. It points to dangerous ideological trends that undermine traditional values in the area of morality, school education and family life.

Key words: prevention, family life education, school

KOBIECE WZORY OSOBOWE W PRASIE POLSKIEJ

Kamila NIEDZIAŁKOWSKA

Kobieta w świetle współczesnej prasy zwierzeń

A woman and modern life stories press

Streszczenie

Artykuł zajmuje się specyficznym segmentem prasy kobiecej, jakim są magazyny zwierzeniowe. Przytacza historię, podaje najważniejsze cechy oraz przedstawia tematykę, która pojawia się na łamach tychże. Omawiane czasopisma zajmują się przede wszystkim codziennym życiem kobiet. Na tym też skupia się niniejsza praca: na ich życiu zawodowym, a także rodzinnym, miłości i macierzyństwie. Dla zobrazowania sytuacji bohaterki prasy zwierzeń w poszczególnych sytuacjach, analizuje najbardziej charakterystyczne i najciekawsze przykłady z czasopism. Na koniec próbuje scharakteryzować kobietę z narracji zwierzeniowych, a także wyodrębnić inne, poza rozrywkową, funkcje tej prasy.

Słowa kluczowe: prasa kobieca, prasa zwierzeń, kobieta, rola społeczna,

Abstract

The paper deals with a special segment of women's magazines, namely, life stories press. It sketches the history, lists the most important features and presents its topics. The selected magazines primarily deal with women's everyday life. This is also the focus of this essay: their professional and family life, love and motherhood. In order to illustrate the condition of the women presented in the life story press in different situations it analyses the most characteristic and interesting samples from such magazines. At the end it attempts to characterise a woman from life story narratives, and also extract other than entertainment functions of this kind of press.

Key words: women's press, life story press, woman, social role

Marta CIURKOWSKA

Obraz kobiety polskiej na przykładzie miesięcznika „Cosmopolitan”

An image of a Polish woman as in *Cosmopolitan* monthly

Streszczenie:

Artykuł opracowany na podstawie analizy treści miesięcznika „Cosmopolitan”, uznawanego za pismo ekskluzywne, adresowane do kobiet aktywnych, pochodzących z dużych miast, o wyższym statusie majątkowym. Przeprowadzone badania ukazują obraz kobiety pełen sprzeczności i niekonsekwencji, nawet w obrębie jednego numeru. Z jednej bowiem strony czytelniczka ma przejąć inicjatywę w stosunkach damsko męskich, a z drugiej ma być oddana mężczyźnie. Również zastosowanie proponowanych porad odnoszących się do mody czy urody jest co najmniej dyskusyjne, jeśli w ogóle możliwe do spełnienia. Relacje damsko-męskie są całkowicie spłaszczone i ograniczone jedynie do krótkich, przelotnych znajomości, ukierunkowanych na przyjemność, głównie kobiet. Tu również przekaz nie jest spójny.

Słowa kluczowe: prasa kobieca, Cosmopolitan, obraz kobiety

Abstract

The paper was written based on the analysis of contents of *Cosmopolitan* monthly, which is considered an exclusive magazine aimed at active women from large cities, of a higher financial status. The studies conducted reveal a picture of a woman full of contradictions and inconsistencies, even within a single issue. On the one hand, the female-reader is supposed to take the initiative in male-female relations. On the other hand, she is to be devoted to the man. Also, the suggested advice relating to fashion or beauty is at least debatable, if at all achievable. Male-female relationships are completely flattened and limited only to short, fleeting friendships, pleasure-oriented mostly for women. The message in this respect is also inconsistent.

Key words: women's magazines, Cosmopolitan, woman image

Paula NERLICH

Problemy współczesnych kobiet w felietonach Małgorzaty Domagalik

A modern woman's trouble in Małgorzata Domagalik's features

Streszczenie

Artykuł stanowi analizę felietonów Małgorzaty Domagalik zamieszczonych w tygodniku „Wprost”. Osią tematyczną są szeroko rozumiane sprawy współczesnych kobiet podejmowane z punktu widzenia feministki. Obok tych zagadnień pojawiają się również kwestie relacji damsko-męskich, gdzie autorka podkreśla wyraźną nierównowagę na korzyść mężczyźni.

Słowa kluczowe: czasopisma, „Wprost”, felieton, feminizm, równouprawnienie

Abstract

The paper present an analysis of Małgorzata Domagalik's features published in the “Wprost” weekly. The topics broadly oscillate around a modern woman's issues from a feminist's point of view. Besides such matters also male-female relations come up, where the author emphasises a distinct imbalance in favour of men.

Key words: magazine, “Wprost”, feature, feminism, emancipation

Magdalena CICHOWSKA, Robert STOPIKOWSKI

Wpływ prasy kobiecej na poglądy i postawy studentek Ateneum – Szkoły Wyższej

Impact of women's magazines on views and attitude of Ateneum students

Streszczenie

Artykuł podejmuje kwestię szeroko rozumianego wpływu prasy kobiecej na środowisko studenckie Ateneum – Szkoły Wyższej. W celu weryfikacji postawionych hipotez skonstruowano ankietę. Przeprowadzone badania ukazały jednak niski

stopień zainteresowania prasą kobiecą wśród respondentek oraz niewielki stopień jej oddziaływania. Dane te pozwoliły na stwierdzenie, że rzeczywisty wpływ tego typu prasy na postawy i poglądy środowiska studentek jest bardzo ograniczony.

Słowa kluczowe: prasa kobieca, Ateneum – Szkoła Wyższa, studenci, postawy, poglądy

Abstract

The paper undertakes to discuss the impact of women's magazines on the environment Ateneum students in a broad sense. A questionnaire was constructed in order to verify the postulated hypotheses. The studies conducted, however, revealed the female respondents' low level of interest in women's press and its little impact. These data allowed us to claim that the actual impact of this type of press on female students' attitude and views is very limited.

Key words: women's magazines, Ateneum, students, attitude, views

KOBIETA I MĘŻCZYŻNA WOBEC WSPÓŁCZESNYCH PROPOZYCJI KULTUROWYCH

Bogumiła BRANT

Wzory osobowe prezentowane na łamach magazynu „Twist”

Role models presented in “Twist” magazine

Streszczenie

W artykule prezentuję i oceniam wzory osobowe propagowane na łamach magazynu młodzieżowego „Twist”. Jako punkt wyjścia obieram zmienioną definicję wzoru osobowego, tożsamego z wzorem kulturowym. Na początku przybliżam specyfikę magazynu. Następnie dzięki analizie wizerunku kobiety i mężczyzny, ukazuję zafałszowania, jakich dopuszcza się pismo prezentując zagadnienia miłości i seksu. Dalej wskazuje na instrumentalne traktowanie języka przez redakcję w celu wykształcania pożądanых postaw i edukowania w wybranych tematach. Udowadniam, że pisma młodzieżowe wywierają wpływ na późniejsze gusty i upodobania czytelnicze. Na zakończenie podsumowuję wpływ miesięcznika „Twist” na poglądy dorastających dziewcząt. Propagowanie konsumpcyjnego stylu życia, konformistycznej postawy wobec świata oraz atomizowanie relacji międzyludzkich i partnerskich. W podsumowaniu zwracam uwagę na to, że wizja świata promowana przez „Twist” służy potrzebom kapitalizmu i demokracji liberalnej.

Słowa kluczowe: prasa młodzieżowa, wzory osobowe, młodzież, stereotypy

Abstract

In the paper I present and evaluate role models promoted in youth magazine "Twist". As a starting point I pick an amended definition of a role model, identified with a cultural model. At the beginning I sketch the nature of the magazine. Then, through analysing the image of a man and woman, I present the falsehood of the magazine in the way it presents love and sex. Further, the paper indicates the instrumental use of language by the editors in order to develop the desired attitudes and to educate about selected issues. I show that youth magazines influence subsequent tastes and likes of readers. Finally, I sum up the impact of the "Twist" monthly on the views of adolescent girls. Promoting the consumer lifestyle, conformist attitude towards the world and the atomisation of human relationships and partnerships. In the conclusion, I note that the vision of the world promoted by the "Twist" serves the needs of capitalism and liberal democracy.

Key words: youth magazines, role models, youth, stereotypes

Patrycja ZACZEK

Ateneum – Szkoła Wyższa w Gdańsku

Idealy współczesnej kobiety i mężczyzny – doniesienie z badań

Ideal modern man and woman – research findings

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest współczesnym ideałom społecznym. Tekst podkreśla rolę stereotypów, a także mediów w

kształtowaniu się ideałów kobiecości i męskości. Opisuje ideał kobiety i mężczyzny skonstruowany na podstawie badań, przeprowadzonych w 2014 r. na 100-osobowej grupie badawczej. Ideał każdej z płci został opisany pod względem trzech aspektów: wyglądu, cech charakteru oraz wykonywanych zajęć.

Słowa kluczowe: ideały, stereotypy, kobieta, mężczyzna, wzory osobowe

Abstract

The paper is devoted to modern social ideals. It emphasises the role of stereotypes and also media in developing the ideals of womanhood and manhood. It sketches the ideal woman and the ideal man as constructed from research conducted in 2014 on a group of 100 subjects. The ideal of each sex was described in three categories: appearance, character and occupation.

Key words: ideals, stereotypes, woman, man, role models

Elżbieta WOŹNIEWSKA

Manga i anime jako nowa propozycja kulturowa

'Manga' and 'anime' as a new cultural phenomenon

Streszczenie

Tekst przedstawia i systematyzuje wiedzę na temat japońskiego komiksu (*manga*) i filmu animowanego (*anime*). Wskazuje na ich szeroki odbiór i zainteresowanie społeczne nie tylko w samej Japonii, ale i w krajach Zachodu, w tym i Polski. Analizuje wybrane treści zawarte w *manga* i *anime* pod kątem ich pedagogicznej wartości. Ukazuje zagrożenia i szanse rozwojowe dla wychowania i rozwoju ich młodych odbiorców.

Słowa kluczowe: *manga*, *anime*, rozwój dziecka, media

Abstract

The paper presents and structures the knowledge of a Japanese comic (*manga*) and an animated films (*anime*). It points to their wide reception and public interest not only in Japan, but also in Western countries, including Poland. It analyses selected content of the *manga* and *anime* for their pedagogical value. It shows development risks and opportunities for the education and development of their young audience.

Key words: *manga*, *anime*, child's development, media

Natalia MUCHA, Robert STOPIKOWSKI

„Filipinka” jako zjawisko kulturotwórcze

***Filipinka* as a culture shaping phenomenon**

Streszczenie

Tekst podejmuje problem ponadczasowej i kulturotwórczej roli, jaką odegrał jeden z najbardziej znaczących tytułów prasy kobiecej w okresie PRL jaką była „Filipinka”. Pismo to przez dziesięciolecia kreowało i kształtowało pokolenia młodych dziewcząt i kobiet na długo pozostając w ich pamięci. Nawet po likwidacji pisma nadal żyje ono we wspomnieniach swoich dawnych czytelniczek, głównie w internecie.

Słowa kluczowe: prasa kobieca, „Filipinka”, kultura, kobieta

Abstract:

The paper discusses the problem of a timeless and cultural role played by one of the most important women's magazines in the communist period in Poland; namely, *Filipinka*. This magazine for decades shaped and developed generations of young girls and women and stayed in their memory for a long time. Even after the magazine closed down it is still alive in the memories of its former readers, mainly on the Internet

Key words: women's magazines, *Filipinka*, culture, woman